

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

545. An, & qualiter Titularis non habens possessionem beneficii pensione gravati teneatur eam solvere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Ventrigl. Lott. potius adhæret negativa l. 1. q. 38. ubi postquam docuisset, ut vidimus *questionib. binis anteced. ex eo*, quod titularis consentiendo pensioni istiusmodi liberæ & exemptæ, hoc suo proprio consensu obligavit se, etiam ad onera insolita & excogitata eximendo pensionarium, titularem non posse præterdere remissionem aliquam exemplo conductoris, qui omne periculum in se suscipit, subiungit n. 39. contra Gig. de pens. q. 85. n. 7. & Gomez. in compend. signat. ad finem. ex consensu præstito à titulari reservationi pensionis liberæ ab omni onere, etiam excogitato, titulari non competere retentionem adversus pensionarium pro expensis factis in persequendo litem adversus aliquem intrusum.

De obligatione, & deobligatione, & modo solvendi pensionem, eamque factam probandi, & per eam præjudicandi titulari in ordine ad acquirendam possessionem exigendi pensionem.

Questio 544. An beneficiarius, super cuius beneficio imposta est pensio, obligetur eam solvere sub gravi culpa?

Respondeo affirmative: tum quia pensio est portio extracta à beneficio, applicata pensionario; tum quia in literis pensionis reservatæ præcipitur ejus solutio sub gravissima pena excommunicationis, quæ pena supponit gravem culpam. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 6. n. 1. cum communi. Proceditque id non solum in primo consentiente pensioni, sed & de quocunque successore, cum pensio sit onus reale inhærens fructibus beneficii, adeoque acceptans beneficium gravatum pensione tenetur onus illud sustinere; unde & in literis reservationis pensionis apponitur hæc clausula: *Pensionem annuam per Titium Ecclesia illius modernum rectorem, & ejus in præfata Ecclesia successorem persolvendam.* Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 13. Castrop. loc. cit. cum communi, quam supponit Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 70. Garc. p. 1. c. 5. n. 190. Atque ita etiam provisus ab Ordinario, & vigore provisionis per Ordinarium ei facta possidet beneficium, tenetur ad solvendam pensionem, dum consentit pensioni per Papam constituenda in illo beneficio, v. g. dum Episcopus Titio contulit beneficium, nominando Cajum ad certam pensionem super fructibus ejusdem beneficii auctoritate Apostolica reservandam, in quam pensionem dictus Titius consentit. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 7. n. 8.

Questio 545. An, & qualiter titularis non habens possessionem beneficii pensione gravati teneatur eam solvere?

Respondet negativè Tond. q. benef. p. 1. c. 35. n. 10. Lott. l. 1. q. 39. n. 48. ubi quod non detur actio contra non possidentem, C. Luc. de pens. d. 33. n. 3. & d. 32. n. 4. Paris. l. 6. q. 2. n. 147. Filiuc. in append. posth. tr. 42. c. 6. q. 1. eò quod, cum pensio non sit debitum proprium & personale, sed causativum seu occasionale, quatenus nempe quis possidet beneficium, & obtinet fructus illius, super quibus propriè hoc onus pensionis re-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

fidet, idcirco cessante hac causâ debendi, quia non possidet, vel citra culpam & factum suum fructus non percipit, ad pensionis solutionem cogi non potest. Card. de Luc. cit. n. 4.

2. Idipsum limitandum primò: Nisi beneficia, tum suâ culpâ negligeret, aut aliâ ratione possessionem non caperet, teneatur tamen adhuc in conscientia, quin & in foro externo compellatur solvere pensionem: cum enim per beneficiatum ster, quò minùs possessionem capiat, non debet ex illius delicto vel facto alius jacturam pati. Filiuc. loc. cit. cum communi.

3. Limitandum secundò: Dum solet nihilominus in reservatione pensionis quandoque adjici clausula provisi obligatoria, seu ut provisus de beneficio teneatur solvere, *habita vel non habita possessione.* Idque vel ex conventionem partium, vel quia agitur de pensione reservata ad favorem familiarium Papa, quæ per Expeditores pensio palatina dici solet, ut Card. de Luc. cit. d. 32. n. 3. vel etiam adjici consuevit in pensione reservata super beneficiis ultramontanis, præsertim Hispanis (intellige in favorem alicujus existentis in Italia, aut alibi in loco remoto ab Hispania) & hoc propter difficultatem probandi, an possessio capta nec ne, & quis sit verus possessor. Rariùs autem in Italicis juxta dicta superiùs, ubi de modo imponendi pensionem sub hac clausula ejusque justitia; præter quæ ait quoque Lott. loc. cit. n. 50. quòd, cum pensionarius aliàs facile supplantari possit, ex stylo Curie prudentissimè excogitatam esse hanc clausulam, ut per titularem fiat obligatio de solvenda pensione cum dicta clausula, quæ habeat æquissimam rationem, ut nimirum malitia & commento fraudis occurratur, omnemque respuat injuriam titularis, qui volens ac liberè consentit. Qualiter verò præscindendo ab illo rigore juris, quo, stante hac clausula, titularis tenetur solvere, etsi possessionem non habeat, nec fructus ullos percipiat, ut Paris. l. 6. q. 2. n. 147. Rota secuta semper æquitatem interpretatur illam clausulam, ut non extendatur ultra duos vel tres annos dicta obligatio non solvendi, non habita etiam possessione; vide quoque dicta superiùs loc. cit. In quorum confirmationem sic quoque ait Card. de Luca cit. d. 32. n. 6. receptum esse, ut clausula illa, utpote adjecta ad occurrendum fraudibus & collusionibus in præjudicium pensionarii, discretè ac sano modo intelligenda veniat pro uno vel duobus annis, seu aliàs pro facti qualitate & circumstantiis, ex quibus deveniatur ad notitiam, an ster per titularem nec ne, adeo ut cesset ratio suspitionis, cui eadem clausula innixa est ex cessante motivo rationis vel causæ. Idem tradit Lott. loc. cit. n. 51. ubi: quòd, si tractu temporis cessaret suspicio fraudis, & titularis consequi nequiret possessionem, cessaturum quoque esse effectum dictæ clausulæ; cessaturam autem dictam suspitionem fraudis ait n. 52. & 53. ex diligentis possibilibus factis per annos continuos, tum in producendo literas, & instando pro earum executione, tum alio modo possibili removendo hoc impedimentum; ita ut sine diligentis illis factis non sufficiat lapsus ille trium annorum absque possessione. Dari & aliam adhuc cautelam certiore & expeditiore, tradit Lott. loc. cit. n. 58. dum nimirum decernitur, tam per consentientem pensioni, quam per ejus successorem, dari schedulam bancariam (de qua infra pluribus) per triennium cum obligatione

gatione de illam revocando de triennio in triennium (quod pactum, nisi accedat consensus Papæ, fore simoniacum, ait n. 59. citato pro hoc Lessi. de iust. l. 2. c. 35. n. 93.) per quam schedulam Campfor, qui eam confecit, obligat se solvere, excepto casu mortis alterutrius, nempe titularis aut pensionarii; & sic agente pensionario contra Campforem, hic frustra excipit, titularem intra triennium non potuisse nancisci possessionem, eò quòd, cum contra eum agatur in vim cameralis obligationis, non potest alià exceptione juvari, quam solutionis, aut falsitatis, aut alià, quæ oriatur ex ventre ipsius schedulæ, suæque obligationis.

Quæstio 546. An solvenda pensio etiam per intrusum, seu male & absque justo titulo possidentem?

Respondeo affirmativè, modò fructus percipiat; siquidem ad effectum solutionis pensionis non consideratur titulus, sed fructuum perceptio. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 7. n. 13. citans Barbof. in pr. exigendi pens. q. 10. n. 13. & seq. Garc. p. 1. c. 5. n. 182. Filiuc. in append. posth. tr. 42. c. 6. q. 5. notans cum aliis, debere tamen postea in restitutione fructuum id deduci, quod pro pensione solutum. Non poterit tamen contra eum exerceri utiliter actio personalis; cum eo ipso, quòd non habeat verum titulum, non consentit pensioni, nec cuiquam successit, qui consentit, ita ut prætendi possit consensus illius implicatus, cum tamen à consensu hoc actio personalis dimanet juxta dicenda inferius. Lort. l. 1. q. 39. n. 49. secus autem est de actione hypothecaria seu reali, de qua procedit responso.

Quæstio 547. An titularis teneatur solvere pensionem impositam suo beneficio vel præbendæ, si illud dimittat & novum beneficium vel præbendam obtineat?

Respond. primò: Cum pensio imponitur beneficii fructibus, dimisso illo beneficio, si per resignationem, etiam ex causa permutationis, vel etiam per optionem, si per affectuionem alterius incompatibilis, vel aliàs, non tenetur quis amplius ad solutionem pensionis, nec ad cautionem bancariam promissam, etiamsi dictæ pensioni consenserit, & se obligaverit in forma Cameræ, & cum juramento ad eam solvendam, sub hac tamen limitatione, nisi remanserit in detentatione. Garc. p. 1. c. 5. n. 178. citans Gamb. de pot. leg. l. 6. q. 8. & 9. à n. 405. & 421. Mandos. de signat. grat. tit. pens. vers. quia resignans. Bursart. cons. 361. l. 4. Cig. q. 63. n. 12. Paris. (qui tamen loquitur solum de beneficio dimisso per resignationem l. 1. q. 8. n. 1. & 9. 10. 11. simul sumptis. Item l. 10. q. 8. n. 26. & 27. ubi: quòd resignans post resignationem acceptatam liberatur ab onere solvendi pensionem, debeat autem ad hunc effectum probare factam hanc acceptationem. Item *ibid.* n. 71. & 72. ubi: quòd resignatarius post acceptationem se obliget ad onera incumbencia illi beneficio acceptato, & hinc teneatur solvere pensionem.

2. Ampliatur responso primò, ut etiam cesset obligatio fidejussorum datorum à titulari. Garc. loc. cit. n. 181. Paris. l. 1. q. 8. n. 10. Ampliatur secundò, ut procedat, etiamsi resignatio sit invalida & nulla, si resignatarius possidet, eò quòd possidens beneficium etiam sine titulo, ex quo fructus

percipit, tenetur pensionem solvere, non autem beneficiarius verum titulum habens. Paris. l. 6. q. 2. n. 42. citans Rotam in Hispal. benef. 10. Jun. 1542. teste Mohed. Garc. loc. cit. n. 182.

3. Limitatur verò responso, ut non procedat. Primò, si post resignationem se obligavit ad solvendam pensionem, quæ erat antiquitus imposita beneficio resignato; non prohibetur enim quis de jubere pro alio, & obligare se & bona sua pro re aliena, & ita tenebitur vi nova hujus obligationis. Paris. l. 1. q. 8. n. 16. Garc. loc. cit. n. 180. juxta dec. Rot. in Prænestina pens. 20. Maij. 1559.

4. Secundò, ut resignans post resignationem teneatur ad pensiones decursas, & non solutas usque ad diem resignationis acceptatæ. Paris. loc. cit. n. 18.

5. Tertiò, ut adhuc teneatur resignans, si resignatio facta fuisset in fraudem; cum fraus & culpa nemini parocinari debeant. Paris. *ibid.* n. 19. citans Gamb. ubi ante. n. 423.

6. Quartò, si resignans statim post resignationem acceptatam, reassumeretur ad idem beneficium; cum tunc perinde sit, ac si semper in beneficio mansisset; cum quæ fiunt in continente, cessantur inesse. l. lecta, ff. si cert. petat. Paris. loc. cit. n. 20. secus tamen erit, si ex intervallo reassumptus ad illud beneficium; tunc enim tenebitur pro tempore, quo illud possedit, & pensionem perceptit. Paris. n. 21.

7. Quintò, non procedit, ubi in resignatione est clausula: ut is, qui pensionis impositioni consentit, non possit in favorem alicujus resignare beneficium pensionem gravatum, nisi prius facta pensionario intimatione, ac facta obligatione per resignatarium de solvenda pensione cum omnijs ac singulis clausulis, cautelis: quam clausulam saepe concedi solitam testatur Paris. l. 6. q. 2. n. 148. ex Mandos. quamvis Garc. loc. cit. n. 187. dicat, eam clausulam hodie non concedi, nisi pro palatinis aliisque personis Papæ gratis. Stante autem hac clausula, ex qua resignatio aliter facta non valeret in præjudicium pensionarii (uti alienatio rei specialiter hypothecata cum pacto de non alienando, non valet in præjudicium creditoris) resignans adhuc tenetur ad solvendam pensionem, ac non resignasset. Garc. loc. cit. n. 184. & n. 185. qui tamen subjungit ex Paris. l. 3. q. 4. factam illiusmodi resignationem cum dicta intimatione faciendam pensionario fore, & manere adhuc validam, si is non egit ad beneficium.

8. Sextò non procedit responso, si quis retento beneficii titulo, super cujus fructibus imposita pensio, permutat ejus bona pro aliis, quæ subrogantur in locum bonorum dimissorum, v. g. si quis retento titulo canonicatus & præbendæ optaret alia bona pro præbenda temporali, uti moris est in aliquibus Ecclesiis. Garc. loc. cit. n. 183. Gonz. gl. 34. à n. 45. qui etiam id ulterius exemplificat n. 47. & 48. eo casu, ubi pensio reservata super bonis & fructibus Decanatus de novo illi applicatis, dum dein Decanus auctoritate Apolliticâ permutavit dicta bona cum Capitulo pro duabus præbendis; nimirum teneri adhuc dictum Decanum solvere pensionem, cum semper retineat titulum Decani, & in locum bonorum dimissorum fuerint subrogata dictæ duæ præbendæ. Idem sub eadem ferè distinctione, sed distinctius docent Azor p. 2. l. 8. c. 13. q. 4. Castro. de benef. d. 1. p. 11. §. 6. n. 6. citantes Sig. q. 36. ut Azor, vel q. 93. ut Castro p. n. 3. & 4. nimirum, quòd, ubi canonicatus vel præbendæ sunt reipsa distinctæ,